

Krameriusovy Císařské král. Wlastenské Nowiny.

Roku 1791.

Roč. 7.

W Sobotu

dne 12 Bnora.

Třetí roční běh

S nejvyšším císařským královským Povelenním.

Rozličné Zpráwy srany války y pokoje.

Gatoz sme w předešlém listu našem byli se zavoázali; nic wšak méně nyní w známost wvedli, že gednání o pokog došawad swého náležitého průchodu nemá, tak též nyní mnozy listowé chť nás vbezpečiti, že snad konečně celé shromáždění w listowé wyzdwiženo byti může. Císařský král, zplnomocněný Minystr swobodný Pán z Herbertu w shromáždění požádal, aby Turecký dwір přerodowšim dalším gednáním hned zběžně plawy po Dinnagi Rakauštemu dwіru potwrdil, y tate mu za wšecku škodu stál, kterážby snad časem Afrykanšij Borserowé Rakauštým lodim způsobiti mohli. Tyto dwa články Tarcy syce již před wálkou přigali, y kplnění gich

byli se zavoázali; nic wšak méně nyní Turecký zplnomocněný wyslanec wšecko zawrhugi, prawice, že w Raychenbachském narownání nic o tom nestogi, a chť tomu, aby dle téhož narownání wšecko zase Tureckému dwіru nawráceno bylo. W této případnosti Minystrowé prostředkugicých dwіrů prohlásyli se: poněwadžby takowito předloženj článkowé k gich řízení nepřináleželi; pro tož aby císařský král, Minystr sám prwe s Tureckými wyslancy wygednal, a gadž se mu zdá, k swému skončení přivedl.

Giná okološtogičnost wvádj se w listu, kteryž přišel z Temesswárn na den 18 ledna. Zpráwa syce ta, o nž se zde

zmínka tih, poněkud potřebuge potvrd-
zenj; nicméně předce gj naprosto za-
vrhnauti nemůžeme. List ten takto
wyprawuge: "Dne 17 ledna přigel sem
"Turecký rychlý posel, gehož dle wze-
"stání bud za Poláka, aneb za walace-
"tého Bojara držeti můžeme. Gede
"přimo z Konstantynopole, a to tak ry-
"chle, že ani z wozu newystaupj. W ěis-
"towě, kdež gsau Minystrowé shromá-
"žděni, od cysařského král. Minystra ob-
"držel přimodný list, w kterémž wšem
"poslanstwu přikázáno, aby tohoto ry-
"chlého posla pod pokutau 100 dukátů
"přes pět minut nezdrželi. Gakět geho
"gest řízení, o tom wečerně slyšime, že
"roční gede za Tureckým Poslem, aby
"ho dohonil, prwe než do Berlina při-
"gede. — Tymž časem přišli sem do
"Temesswaru listowé, krejž prawj, že
"Tureckj wyslancy w ěistowě při ges-
"dnom shromážděni Pruského Minystra
"nemile přigali, y také mu geden z nich
"pěsti pohrozyl."

Gestě některé přicházej zpráwy, z
nichž poznáváme, že k posledku náš cý-
sařský král. Rakauřský dwůr předce s prá-
zdnyma rukama z wálečného diwadla
neodejde, a že shromážděni w ěistowě
doela gine skončení wzyti může. Takto
se piše z Bukarestu na den 18 ledna:

"Náši nepřátelé chřeliby owšem
tomu, aby negal dobré přátelstwo dwora
Ruského a Rakauřského přetrženo bylo.
Ale gdy bysly wsecko nadarmo gest.
Mezy těmi dwory dobré srozumění trwá
po tu chwili, a syce na takový způsob,
že se w Rusu nic paměti hodněgšho při-
hoditi nemůže, aby o tom na místě Ra-
kauřský dwůr zprawen nebyl. W důle-

žitěgšch wěcech wždy z gedné y z druhé
strany rychl postlowé wysyláni býwagi,
a toliko takowé wěcy, na nichž tak hrubě
mnoho nezáleží, při polnj postře odchá-
zj. — Gakž zpráwy nás ubezpečuj,
y Anglický dwůr při nyněgšj Turecké
wálce podjlu hledá. Štenceni Turecké-
ho dwora Angličanům syce nic neschodj,
tak aby se snad geho wgmati přinucent
byli; ale oni hledj zysku, kteréhož z wes-
denj obchodu za swé prostřednictwí od
Turků očekawagi. Mezy tih předce
gen gsine té naděge, že se Turcy wse-
ho prostřednictwí odřeknu, a posléz
přigmu to, což gím Bniže Potemkyn
přednese. Angličané y Prusane wzda-
leni gsau od wálečného diwadla, a moc
Ruská s takovým násylim na Turky dos-
lěhá, že oni skutečně gjž poznawagi, že
nenj možná, aby onynno weliké y mno-
hé připowědi Pruského dwora na nega-
tém pewném grantu založeny byly."

Ž Syrmie obdržely sine tyto zprá-
wy, a podle nich potwzugu se na se mys-
lenj, že se proti naděgi shromážděni
w ěistowě skončiti může. Obsah těch
zpráv gest následugjcy: Bylo předtjm
poručeno, aby se wsecky wálečné pos-
treby prodaly. Nynj wsecko zastaweno
gest, a ty wěcy pro potřebu schowati se
musj; nebo přjměři trwá toliko do mäs-
ge, a kdo muž přezwědět, že do toho
času pokog skutečně wygednán bude.
K tomu slyšime, že wšem regimentům
poručeni přišlo, aby se na cestu do Wa-
lachy přihotowili.

Co se tkne budoucího narownání
mezy Rusy a Turky, o tom po tu chwili
w nižádném listu nenj zmínky. Některé
zpráwy toliko připomínagi, že Turcy
we-

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. Hviezdoslava

welice na tom sobe daji záležeti, by ge-
gich dopisowánj Ruzjeti Potemkynowi
nikterak přetrženo nebylo. Také se pí-
še, že Rakauský Učinyštr swobodný Pán
z Herbertu opět ku Ruzjeti Potemkynowi
edgel; z čehož mnozí soudí, že snad se
vdála taková připadnost, kteráž k ge-
dnánj o pokog y mezy Rusy a Turky
cestu prorazyla. Ale toto domněnj ne-
můž dotud základu míti, dokud nevyš-
šíme, že se Turecký dwůr prostřednictwí
Berlinského dwora odřecl, nebo wtrže-
hlawnj Rusowé na jiný způsob s Turky
w mjr a pokog newegdau.

Podlé listu z Moldawy, kterýž psán
gest na den 16 ledna, dáwa se nám tato
zpráwa: Při wogssře Ruzjete Potemky-
na wubec tak smýšleli, že newyhnědne
geste počtwrtě proti Turkům wálečné
ráhnutí musí, poněwadž oni společas-
gice se na pomoc dwora Anglického,
Pruského, Polského a Hollandského, z
ztracených zemí, nuzdne Rusům postansti
nedřeli, a strany toho již množstwěrat
se prohlásyli. Ale právě tauto chwili
můžeme souditi, že Turecká rada docela
jináč sobe vsnyšli, když powězi, gaku
opět ztrátu lidu y pewnosti trpěla. Gak
šlyšlyma, w listowě při shromážděnj po-
tu chwili nic není wygednáno; anobř
můžeme souditi, že obmezený čas přjmě-
řj do měsíce máge gestě ani nestací k
tomu gednánj, poněwadž Turečtj zpl-
nomocněnj wyslance daleko meze překro-
čugi, než čím Kaysenbachské snessenj
a narownánj powoluge, a za tau př-
činan sami mnohým těžkostem přsležitost
dawagi. Pokud tedy brze pokog y
mezy Rusy a Turky k swému stawu ne-
přjde, gisto gest, že z gara mezy Rusy

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. Hviezdoslava

Prussany a Poláky wálka nastane; y to
wjme, že se Ruský dwůr k tomu sewšši
moc y sylan chystá, a již nyní poručes-
no gest, aby wsecka těžká gjzda z Mol-
dawy do Lislandu odrábla, poněwadž by
tam proti Prussanům, lépe postansti
mohla. O Ssweydstém Králi tak mno-
ho řecy můžeme, že gest s Ruskau Cy-
sarownau w neylepším srozuměnj, a není
wjc žádná pochybnost, že tito dworowé
w čas potřeby mezy sebou alianey zas-
wraň, nebo Ssweydstému Králi na w-
bogowánj Ssweydstých Pomocan, ku
kterýmž po hranicích swng bogowný lid
rozstawj, mnoho záležeti musí. W Pol-
sku na wšech stranách ubýw lid pod
zbran zbíragj, a Prussane o welikém
počtu k Polákům přechážegj; owšem
prawj se, že tito od swého wogsta po-
buhagi; ale my o tom jináč smýšlíme,
nebo Poláci zkuseněgšich mužů potře-
bugj, aněby ge we zbraně cwičili; a
za tau přsinau na oko Prussaně k Po-
lákům wstagi.

Důležitosti Ruského s dworem Prus-
ským, gakž gestě mnohé zpráwy přis-
pomínagi, gsau potud tak zpletené, že
z nich nic jiného než wálku souditi mů-
žeme. Z samého sydelného města Pe-
trohradu listowě wwdj w známost, gak-
ž se již počet wálečného lidu w Li-
slandu, bilém Rusku a w Ukrajně na-
lézá. W Lislandu stogj 54,950 mužů,
w bilém Rusku 56,819, a w Ukrajně
35,806, což činj dohromady gedněřat
sto čtyřicet sedm tisíc šest set sedmdes-
sát pět mužů, ku kterýmž gestě ani lid
w pewnostech osazený připočten není.
Tento wálečný lid již také sewšsem
potřebami opatřen gest, a každě chwile

na své nepřátely Prussany vyraziti může.

Neyposlednějši zprávy z Štokholmu, hlavního Šwedydského města, na ty způsob vvádí w známost, že Šwedydský dwůr sevršim do pole chystá, y ginák wálečné lodj napořád zprawowati dáwá. Také se tam spíše na wšech stranách zakládají; a toho měsíce Král powolá zplnomocněných odeswšech stawů, s kterýmiž w zvláštní radě strany nynějši důležitosti gednati chce.

Z Londýnu na den 10 ledna píše se w tento smysl: W některých nowinách rozhlášeno gest, že Ruská Mocnářka prostřednictwí nasseho dwora přigala; ale my sami zpráwu tu za nepravdivou potud uznáváme, a říci můžeme, že se předce k tomu chystá, aby na gaře wálečné lodj na Šwedydské a černé moře wypraweny byly; nebo gať se zdá, náš Anglický dwůr opravdowě pokog mezy Rusy a Turky wygednati chce.

Dne 9 toho čtyři rychlí poslowé byli wyslání do Petrohradu, Wjdně, Berlina a Kopenhagenu, a Denemartkům bez pochyby velmi prospěšné wýminky nawrzeny býti musy, tak aby, neohlídajice se na alliance Ruského a Šwedydského dwora, k záwazku Angličanů, Hollendů a Prussanů přistaupili. Mezy tím w nás lidé wždycky toho domněnj gsau, že není možná, aby Rusové w swém dobrém prospěchu proti Turkům negat hemowání byli, a že w skutku městu Konstantynopoli předložene nestěstj nastává; nebo weliká wítězoslawná Mocnářka sama Turkům prawidla předpisowati chce; a snad posléz Turkům Polácý sami z té pasti pomohau.

(Dym. Nov. Dr. I.)

Tyto gsau tedy zpráwy, kteréž nám dostatečně wyswětluji, gaťe nyní důlezžitosti Ewropeyštíj dworowé na starosti mají, a co nám budaucý čas přinese může, zvlášť poněwadž y to nám známo gest, že Berlinský dwůr, kterýž se s Tureckým dworem spřiznil, a w nynějši wálku z gaťehokoli ohledu wpletl, sevršim do pole se chystá, a čehož mnohými domluwami způsobiti nemohl, to moci svého ke konce přivesti hledí. Gedině nám gestě pozůstáwá od poměření na tu otázku: zdali náš Rakuský dwůr, gestli předce k wálce mezy Rusy a Prussany přigde, při nj také pojedl msti bude? Ale záwazku a přátelstvé umluwy říci můžeme, že aspoň 40 tisíc mužů zbrogných Rusům na pomoc proti Prussanům do pole postawj, a nebude se nic obližeti na tu wýminku, kterauž mu Turecký dwůr předložil, aby napotom nepřátelům geho žádného lidu na pomoc nedáwal.

W šťastném dobytj perwnosti Ismailu dworské zpráwy z Petrohradu na den 12 ledna vvádí nám toto w známost: Cysářský křidelnj Ašjstant Obrst Dubow přinesl tuto powrchní zpráwu, že na den 22 prosynte perwnost Ismail, w kteréž přes 30 tisíc branného lidu pozůstáwalo, brannau rukau dobyta byla. K této weliké práci ustanowen byl statečný Generál Grabě Suwarow Rymiský. Bůh neywyšší požehnal tomtu předsewzeti, a pobitym Turkům přes 20 tisíc se počítá, též okolo 11 tisíců bylo gich zagato. Rusové wybogowali 310 praporců, a 300 kusů. Westkeré wogsto s neuyprawenau wdátností k stur-